

HANKESUUNNITELMA

Valtakunnallinen ruoka-apu,
ruokajako ja osallisuus – hanke

1.10.2019 – 31.12.2020

SAMARIA RF
Asentajantie-Montörsvägen 12,
06150 Porvoo-Borgå
010 2313 700
samaria-center@samaria.fi
www.samaria.fi

1. Valtakunnallinen ruoka-apu, ruokajako ja osallisuus -hankkeen tausta ja tarve

Tutkimustulosten perusteella keskeisin syy turvautua ruoka-apuun on syvä taloudellinen huono-osaisuus, josta kärsii kolme neljästä avunsaajasta. Kokemus taloudellisesta niukkuudesta ja eriarvoisuudesta sisältää tulojen riittämättömyyden, kykenemättömyyden huolehtia veloista sekä kokemuksen riittämättömästä tuensaannista. Taloudellisen huono-osaisuuden lisäksi runsaat kaksi viidesosaa ruoka-avun saajista kärsii myös sosiaalisista ja terveydellisistä hyvinvoinnin vajeista. Nämä kasautuneesti huono-osaiset kokevat terveytensä heikoksi sekä itsensä masentuneeksi, yksinäiseksi ja nälkäiseksi. Kasautunut huono-osaisuus kohdistuu muita useammin työttömiin, keski-ikäisiin, asunnottomiin, päihdeongelmaisiin sekä itsensä eksplisiittisesti huono-osaiseksi kokeviin.¹

Eriarvoisuuden kasvaminen on eri tutkimusten mukaan synnyttänyt ryhmiä, jotka ovat jääneet pysyvästi syrjään suomalaisten muuten korkeasta hyvinvoinnista. Ruoka-avun saajat ovat yksi näistä huono-osaisten ryhmistä.² Poikkeustilanteissa erilaiset yhteisölliset toimintatavat eivät riitä. Silloin, kun nälkä on todellinen, on annettava heti konkreettista apua. Sitä ruoka-apu on parhaimmillaan. Osa konkreettista ruoka-apua tarvitsevista elää tilapäisessä kriisissä, joka on syntynyt byrokratiassa tapahtuneiden käsittelyvirheiden seurauksena, omasta puutteellisesta osaamisesta tai jaksamisesta erilaisten lakisääteisten tukien hakemiseksi tai viranomaisten ruuhkautuneista käsittelyajoista. Tällöin mikään muu nyt käytössä oleva tukimuoto ei korvaa suoraa ruoka-apua sellaisenaan. Ruoka-apua on tarpeen saada laajasti koko maassamme, ja avun tulee olla nopeasti saatavilla ilman byrokratiaa.

Näistä lähtökohdista maahamme on syntynyt kattava ruoka-aputoimijoiden verkosto, jonka yhteistoiminta on alkanut kehittyä tiiviimmin vasta 2015, kun eräät alalla pitkään toimineet järjestöt perustivat Ruoka-apuyhdistysten Liitto ry:n. Toiminnan käynnistymisen tueksi saatiin kansanedustuslaitokselta tukea, kun eduskunnan jakovaroista Sosiaali- ja terveysministeriön kautta myönnettiin 2016 syksyllä muun muassa Samaria rf:n 20 järjestön yhteishakemukselle (765 000 euroa), jossa oli mukana suurimpia valtakunnallisia ruoka-avustusta jakavia tahoja. Sama toistui 2017 syksyllä, kun Samarian kokoama yhteishakemus kattoi 70 järjestöä (790 000 euroa) ja siihen oli saatu mukaan osa valtakunnallisista toimijoista. Läpimurto yhteistoiminnassa saavutettiin vuoden 2018 aikana, kun Sosiaali- ja terveysministeriön päätöksessä edellyttämää yhteistoimintaa alettiin käytännössä toteuttamaan. Kaikki keskeiset järjestöt ovat tavanneet useita kertoja ja järjestäneet myös yhteisiä tapahtumia, kuten 15.11.2018 *Yhdessä voimme enemmän* -tapahtuma, johon osallistui useita kansanedustajia ja muun muassa sosiaaliministeri Pirkko Mattila.

Olemme koonneet kolmannelle hakukierrokselle entistä kattavamman valtakunnallisen hankekokoaisuuden, jonka valmisteluun ovat osallistuneet Sininauhaliitto, Kotimaisen avustustyön Liitto KOA ry, Kirkkopalvelut ry, ViaDia ry sekä Samaria rf. Samaria toteutti sähköisen hakuprosessin 3.-10.3.2019 niille toimijoille, jotka halusivat osallistua yhteiseen hakemukseen ja jotka ovat samalla sitoutuneet kehittämään ruoka-aputyötä osaltaan valtakunnallisesti ja alueellisesti. Valtakunnallisen yhteistoiminnan tarve on keskeinen ja se on alkanut nopeasti toteutua edellä mainittujen järjestöjen toimesta. Tämä hankehakemus on kattavin koskaan Suomessa toteutettu ruoka-apuun liittyvä järjestötoimijoiden hankekokoaisuus.

¹ Laihiala 2018, 7.

² Laihiala 2018, 17.

2. Hakukokonaisuus

Kyseessä on 92 järjestön yhteishanke. Hankkeesta 80% kohdistuu suoran ruoka-avun toimintaan 90 järjestön kesken ja 20% Samaria rf:n, ViaDia ry:n, Sininauhaliiton, Kirkkopalvelut ry:n, ADRA Finland -säätiön sekä Kotimaisen avustustyön Liitto ry:n valtakunnalliseen hankkeen koordinointi-, kehittämis-, tiedotus-, koulutus- ja yhteisövalmennushankkeisiin.

Hakukokonaisuuteen on liitetty Samaria rf:n sekä ViaDia ry:n yhteistyössä tehtävä hankekoordinointi, joka tarkoittaa hankkeen teknistä toteutusta, hankeneuvontaa sekä järjestötalouden ja hallinnon kehittämiseen tähtäävää koulutustoimintaa valtakunnallisesti. ViaDia ry koordinoi ViaDia ry:n jäsenjärjestöjen hankkeeseen kohdistuvat kysymykset ja Samaria rf muiden järjestöjen kokonaisuuden. Kokonaisvastuu ja pääkoordinaatio on Samarialla. Ensimmäinen järjestöhallinnollinen koulutus kytketään siirtosopimusten allekirjoituksiin hyväksytyjen hankkeiden osalta ja pidetään lokakuussa 2019, mikäli on saatu myönteinen rahoituspäätös.

Valtakunnallista kehittämistoimintaa ruoka-aputyössä jatketaan, kytkemällä Ruokajonosta osallisuuteen -kehittämistyön jatko-osa, *Valtakunnallinen ruoka-apu, ruokajako ja osallisuus* -hankkeeseen (tämä hankehakemus). Ruokajonosta osallisuuteen -hankekokonaisuus on parhaillaan käynnissä ESR/STM rahoituksena Sininauhaliiton toimesta 31.12.2019 asti ja tälle saadaan luonnollinen jatko sekä yhteys tähän valtakunnalliseen hankkeeseen, kun hankkeen toimintaa voidaan jatkaa osana valtakunnallista ruoka-aputyön kokonaisuutta 1.1.-31.12.2020.

Ruoka-aputyön valtakunnallista viestintää kehitetään Kotimaisen avustustyön Liitto KOA ry:n toimesta, joka saa perusrahoituksensa kehittämiseen Stean kehittämisavustuksena, jolla toteutetaan *Ruoka-apuverkosto 2019-2021* -hanke, joka toimii yhteistyössä tämän hankkeen kanssa.

Kirkkopalvelut ry:n *Osallistava yhteisö 2019-2021* -hankkeesta rahoittamatta jäänyt yhteisövalmennus-osa täydentää valtakunnallista kokonaisuutta, tarjoten järjestöille kriisi- ja kehittämistilanteissa yhteisövalmennusta. Paikallisen yhteisövalmennuksen tavoitteena on yhteistyön tehostamisen avulla saada eri järjestötoimijoiden, kuntien ja seurakuntien paikallinen ruoka-aputoiminta ja yhteisöruokailut palvelemaan apua ja tukea tarvitsevia asukkaita. Niukkojen resurssien tehokkaampi käyttö edellyttää eri toimijoiden yhteistyötä, päällekkäisyyksien ja kilpailun välttämistä. Yhteisövalmennus on osoittautunut tehokkaaksi työkaluksi eri organisaatioiden ammattilaisten, vapaaehtoisten ja asukkaiden yhteen tuomisessa ja toiminnan omaehtoisessa kehittämisessä. Erityisesti alueella, jossa on useita toimijoita, jotka voisivat täydentää toinen toisiaan, mutta kilpailevat keskenään, yhteisövalmennuksesta on apua.

Valtakunnallinen ADRA Finland säätiö kouluttaa toimijoita erilaisien yhteisöllisten ja voimaannuttavien toimenpiteiden käyttöön ruoka-avun hakijoille.

Hankekokonaisuus muodostaa ainutlaatuisen yhtenäisen ja koko ruoka-aputoimijoiden verkostoa kehittävän hankekokonaisuuden.

Hanke toteutetaan 165 paikkakunnalla, 281 jakopisteessä (jakopisteiden määrä suluissa, jos suurempi kuin yksi):

Ahlainen, Alajärvi, Alaveteli, Alavus, Akaa, Asikkala, Eno (2), Espoo (9), Eurajoki, Forssa (2), Harjavalta, Hamina (3), Hanko, Hattula, Hauho, Heinola (3), Helsinki (7), Hirvensalmi, Hollola, Honkajoki, Huitinen (2), Hyvinkää (4), Hämeenlinna (6), Hämeenkyrö, Härmä, Härmänmaa, Ikaalinen, Ilmajoki (2), Ilomantsi (2), Imatra, Janakkala (2), Joensuu (2), Joroinen, Joutsa, Jurva, Juva, Jyväskylä (4), Jämijärvi, Jämsä, Jämsänkoski, Järvenpää (2), Kaarina, Kaavi, Kaipola, Kajaani, Kalajoki, Kangasala, Kangasniemi, Kankaanpää, Karvia (2), Karhula, Karjaa, Karkkila (2), Karstula, Karttula, Kauhajoki (2), Kauniainen, Kellahti, Kerava, Kiikoinen, Kitee (4), Kirkkonummi (3), Kontiolahti, Kokemäki, Kokkola (2), Korpilahti,

Korsnäs, Kotka (4), Kruunupyy, Kullaa, Kuopio (2), Kuorevesi, Kustavi, Kuusamo, Kyrönmaa, Köyliö, Lahti (6), Lievestuore, Lappeenranta (3), Lieksa, Liperi, Lohja (3), Loimaa, Loviisa (4), Maalahti, Masku, Miehikkälä (2), Mikkeli (3), Mustasaari, Muurame (2), Mäntsälä, Mäntyharju, Mynämäki, Naantali, Nakkila, Nastola, Noormarkku, Nousiainen, Nummela, Nummi-Pusula, Orimattila (2), Orivesi (2), Oulu (4), Outokumpu, Peräseinäjoki (3), Pieksämäki (2), Piikkiö, Pomarkku (2), Paimio, Parainen, Parkano, Pori (3), Porvoo (3), Posio, Pukkila, Pyhtää (2), Pyhäselkä, Raahe, Raasepori (2), Raisio (2), Rauma (5), Riihimäki (2), Ristiina, Saarijärvi (2), Salla, Salo, Sastamala, Savitaipale, Savonlinna, Seinäjoki (4), Siikainen, Siilinjärvi, Sipoo, Sodankylä, Somero, Sulkava, Suolahti, Suomenniemi, Suonenjoki, Taipalsaari, Taivalkoski, Taivassalo, Tampere (5), Tervakoski, Toijala, Tornio (2), Turku (3), Tuusula, Uimaharju, Ulvila, Urjala, Uusikaupunki, Valkeakoski, Vantaa (10), Vaasa (2), Varkaus (2), Vesanto, Viitasaari (2), Vihti (2), Virolahti (2), Vaasa, Vähäkylä, Ylistaro, Ylivieska, Äänekoski.

3. Hankkeen verkottuminen muihin hankkeisiin

Hankekokonaisuus on verkottunut valtakunnallisesti kuntien ja muiden merkittävien hankkeiden sekä hanketoimijoiden kanssa. Hankkeessa ovat mukana valtakunnalliset järjestöt, Samaria rf, Sininauhaliitto, Kirkkopalvelut ry, ViaDia ry jäsenyhteisöineen, ADRA Finland säätiö sekä Kotimaisen avustustyön Liitto KOA ry sekä vahvat alueelliset toimijat, jotka toimivat alueen yhteistyötoimielimenä ja/tai tukkuportaana, kuten Elämän Eliksiiri ry (Satakunta), Hyöty&Työ ry (keskitetyt kuljetukset kuorma- ja rekka-autoilla), Jyväskylän Katulähetys ry (Keski-Suomi), Mäntsälän Helluntailähetys ry (valtakunnallinen jakelu toisille yhdistyksille – suurin yksittäinen jakaja Suomessa), Operaatio Avoin Ovi ry (Häme), Operaatio ruokakassi ry (Länsi-Suomi), Rauman Seudun Katulähetys ry (Rauma, Satakunta), Suomen Idäntyyö UP ry (tukkujakelu toisille järjestöille), Vanhajoien Yhteiskristillinen keskus ry (tukkujakelu Itä-Uusimaa). Nämä toimijat ovat satojen järjestöjen keskiössä ja jakavat oman ruoka-aputoiminnan lisäksi toisille ruoka-aputyötä jakaville tahoille miljoonia kiloja teollisuuden elintarvikkeita. Tällä on suuri merkitys ruoka-aputoiminnassa erityisesti nyt, kun kaupan sektori on kiinnittänyt huomiota ruokahävikkiin. Myönteinen kaupan ruokahävikin väheneminen voidaan korvata teollisuuden ylijäämäerien nopealla ja tehokkaalla jakelulla. Toiminta on usein itseorganisoitunutta tarpeesta käsin ja näiden ”tukkujen” yhteistoimintaa tulisi kehittää määrätietoisesti. Tämän hankkeen avulla kyetään lisäämään yhteistoimintaa ja suunnitelmallisuutta näiden toimijoiden kesken.

Hankkeen tavoitteena on yhdistää toimijoita ja myöskin keskustella Vantaan *Yhteinen pöytä* -hankkeen kanssa, heidän luomansa yhteistoimintamallien levittämiseksi, jolloin mukaan voidaan mahdollisesti kytkeä Sitran rahoittama *Yhteisen pöydän* jalkautumista ja verkottumista kehittävä toiminta.

Hankkeen kehittämislinjaksi valittiin Sininauhaliiton *Ruokajonosta osallisuuteen* -kehittämistyön jatkaminen, joka on toteutettu kiinteässä yhteistyössä Kirkkopalvelut ry:n *Yhteinen keittiö* -hankkeen ja Sitran *Yhteinen pöytä* -kehittämistyön kanssa. Kehittämishanke on saanut asiantuntija-apua THL:n *Sokra*-koordinaatiohankkeesta (osallisuuden palastyökalut) sekä Työterveyslaitoksen *Solmu*-hankkeesta (*Kykyviisari – toimintakyvyn arviointi*). Hanke tekee läheistä yhteistyötä Sininauhaliiton ESR *Ruokajonosta osallisuuteen* -hankkeen kanssa, Kirkkopalvelut ry:n *Osallistava yhteisö 2019-2021* ja Kotimaisen avustustyön Liitto KOA ry:n *Ruoka-apuverkosto 2019-2021* -hankkeiden ja hankeverkostojen kanssa. Hanke tekee yhteistyötä myös Vantaan *Yhteisen Pöydän* kanssa.

Lähes kaikki hankkeen toimijat tekevät yhteistyötä laajasti kuntien kanssa ja muun muassa Samaria rf on osallistunut Espoon, Helsingin, Hämeenlinnan ja Porvoon kaupunkien ruoka-aputoiminnan kehittämiseen. Sininauhaliitto, Kirkkopalvelut, ADRA Finland säätiö sekä Kotimaisen avustustyön Liitto KOA ry mainitsevat omissa hakemuksissaan kymmeniä kuntatason yhteyksiä, kuten myös muut hankkeessa mukana olevat järjestöt. Kuntaluettelo kattaa oleellisen osan Suomen kunnista.

4. Hankkeessa mukana olevat järjestöt

Hankkeessa mukana olevat järjestöt, avustuksen käyttötarkoitustekstin tiivistelmä sekä haettu avustussumma:

		Käyttötarkoitus	Avustus
1	ADRA Finland säätiö	Koulutustoiminnan palkkamenoihin ja matkakuluihin	16 000,00
2	Elämän Eliksiiri ry	Kuljetus-, varastointi ja jakelukustannukset (vuokrat, sähkö, polttoaineet)	20 000,00
3	Satakunnan Elämän Leipä Sinulle ry	Kylmäkuljetusvalmiuksien parantaminen - pienet välineinvestoinnit	4 000,00
4	Espoon diakoniasäätiö Sr	Kuljetus-, varastointi ja jakelukustannukset (vuokrat, sähkö, polttoaineet)	3 000,00
5	Good News For Everyone -yhdistys ry	Kuljetus-, varastointi ja jakelukustannukset (vuokrat, sähkö, polttoaineet)	5 000,00
6	Haminan ruoka-apu ry	Kuljetus-, varastointi ja jakelukustannukset (vuokrat, sähkö, polttoaineet)	10 000,00
7	Haminan Sininauha ry	Jakelukustannukset (auton käyttökulut) sekä ruoan valmistuskulut (sähkökulut, valmistusvälineet)	4 000,00
8	Hangon katulähetys ry	Ruoan jakelua suorittavan henkilön palkkauskustannuksiin	6 000,00
9	Hattulan Helluntainähetys ry	Kuljetus-, varastointi ja jakelukustannukset (vuokrat, sähkö, polttoaineet)	3 000,00
10	Hyvinkään helluntainuoret ry	Kuljetus-, varastointi ja jakelukustannukset (vuokrat, sähkö, polttoaineet)	8 000,00
12	Hyvinkään Toimari ry	Kuljetus-, varastointi ja jakelukustannukset (vuokrat, sähkö, polttoaineet)	8 000,00
13	Hyvä Arki ry - Den Goda Vardagen rf	Autonkuljettajan palkkauskustannuksiin	25 000,00
14	Hyöty&Työ ry	Kuljetus-, varastointi ja jakelukustannukset (vuokrat, sähkö, polttoaineet)	10 000,00
15	Hämeen Mokia ry	Kuljetus-, varastointi ja jakelukustannukset (vuokrat, sähkö, polttoaineet)	20 000,00
16	Idän pelto ry	Kuljetus-, varastointi ja jakelukustannukset (vuokrat, sähkö, polttoaineet)	1 000,00
17	Jeesus Cafe Ry	Kuljetus-, varastointi ja jakelukustannukset (vuokrat, sähkö, polttoaineet)	4 000,00
18	Joosua Missio ry	Avainhenkilön palkkauskustannuksiin	8 000,00
19	Jyväskylän Katulähetys/Ruokapankki	Kuljetus-, varastointi ja jakelukustannukset (vuokrat, sähkö, polttoaineet)	8 000,00
20	Kirkkopalvelut ry	Yhteisövalmennuksen ostopalvelu järjestökentän tarpeisiin	25 000,00
21	Kokkolan päiväkeskus ry	Kuljetus-, varastointi ja jakelukustannukset (vuokrat, sähkö, polttoaineet)	12 000,00
22	Korson ruokapalvelu ry	Kuljetus-, varastointi ja jakelukustannukset (vuokrat, sähkö, polttoaineet)	8 000,00
23	Kotimaisen avustustyön liitto ry	Tiedotustoimintaan	18 000,00
24	Kotkan Helluntiseurakunta-yhdistys ry	Kuljetus-, varastointi ja jakelukustannukset (vuokrat, sähkö, polttoaineet)	8 000,00
25	Loviisan kristillinen kahvilayhdistys Alfa & Omega / Kristliga Cafeförening i Lovisa ry	Kuljetus-, varastointi ja jakelukustannukset (vuokrat, sähkö, polttoaineet)	5 000,00
26	Life and Light ry	Kuljetus-, varastointi ja jakelukustannukset (vuokrat, sähkö, polttoaineet)	9 000,00
27	Lakeuden Ruoka-apu ry	Kuljetus-, varastointi ja jakelukustannukset (vuokrat, sähkö, polttoaineet)	10 000,00
28	Loviisan Ankkuri ry	Kuljetus-, varastointi ja jakelukustannukset (vuokrat, sähkö, polttoaineet)	7 000,00
29	Luukkaan Pysäkki ry	Kuljetus-, varastointi ja jakelukustannukset (vuokrat, sähkö, polttoaineet)	12 000,00

30	Lähetyskappelin ruoka-apu ry	Kuljetus-, varastointi ja jakelukustannukset (vuokrat, sähkö, polttoaineet)	8 000,00
31	Länsi-Vantaan rukoushuoneyhdistys ry	Kuljetus-, varastointi ja jakelukustannukset (vuokrat, sähkö, polttoaineet)	10 000,00
32	Manna-Apu ry	Kuljetus-, varastointi ja jakelukustannukset (vuokrat, sähkö, polttoaineet)	20 000,00
33	Muuramen Mannatupa ry	Kuljetus-, varastointi ja jakelukustannukset (vuokrat, sähkö, polttoaineet)	8 000,00
34	Myrskylähty ry	Kuljetus-, varastointi ja jakelukustannukset (vuokrat, sähkö, polttoaineet)	8 000,00
35	Mäntsälän helluntailähetys ry	Ruoka-aputyötä suorittavien henkilöiden palkkauskustannuksiin sekä jakeluautojen kustannuksiin	60 000,00
36	Operaatio Avoin Ovi ry	Ruoka-aputyötä suorittavien henkilöiden palkkauskustannuksiin sekä jakeluautojen kustannuksiin	35 000,00
37	Operaatio Ruokakassi ry	Ruoka-aputyötä suorittavien henkilöiden palkkauskustannuksiin sekä jakeluautojen kustannuksiin	45 000,00
38	Oulun Rajakyläyhdistys ry	Kuljetus-, varastointi ja jakelukustannukset (vuokrat, sähkö, polttoaineet)	8 000,00
39	Palvelu- ja lähetysyhdistys Toivontähti ry	Kuljetus-, varastointi ja jakelukustannukset (vuokrat, sähkö, polttoaineet)	8 000,00
40	Parempi Arki ry	Kuljetus-, varastointi ja jakelukustannukset (vuokrat, sähkö, polttoaineet)	8 000,00
41	Porvoon Lähimmäistyö ry	Kuljetus-, varastointi ja jakelukustannukset (vuokrat, sähkö, polttoaineet)	12 000,00
42	Raahan vapaaehtoiset ry	Kuljetus-, varastointi ja jakelukustannukset (vuokrat, sähkö, polttoaineet)	6 000,00
43	Rakkauden Valloittamat ry	Kuljetus-, varastointi ja jakelukustannukset (vuokrat, sähkö, polttoaineet)	2 000,00
44	Rantakotiyhdistys Kipinä ry	Kuljetus-, varastointi ja jakelukustannukset (vuokrat, sähkö, polttoaineet)	2 000,00
45	Rauhan Majakka ry	Kuljetus-, varastointi ja jakelukustannukset (vuokrat, sähkö, polttoaineet)	3 000,00
46	Rauman Seudun Katulähetys ry	Kuljetus-, varastointi ja jakelukustannukset (vuokrat, sähkö, polttoaineet)	15 000,00
47	Rovaniemen Päiväkeskus ry	Kuljetus-, varastointi ja jakelukustannukset (vuokrat, sähkö, polttoaineet)	1 500,00
48	Samaria rf	Hankkeen koordinointiin, palkkakustannuksiin, matkakuluihin sekä ohjelmistomaksuihin	60 000,00
	Samaria rf	Kuljetus-, varastointi ja jakelukustannukset (vuokrat, sähkö, polttoaineet)	15 000,00
49	Sininauhäsäätiö sr	Avainhenkilön palkkauskustannuksiin	5 000,00
50	Samarian Apu ry	Kuljetus-, varastointi ja jakelukustannukset (vuokrat, sähkö, polttoaineet)	4 000,00
51	Sininauhaliitto r.y.	Osallistavan toiminnan valtakunnalliseen kehittämiseen	60 000,00
52	Suomen Idäntyo UP ry	Kuljetus-, varastointi ja jakelukustannukset (vuokrat, sähkö, polttoaineet)	20 000,00
53	Taivas on auki ry	Kuljetus-, varastointi ja jakelukustannukset (vuokrat, sähkö, polttoaineet)	4 500,00
54	Takaisin Elämään ry	Kuljetus-, varastointi ja jakelukustannukset (vuokrat, sähkö, polttoaineet)	10 000,00
55	Toivon Portti ry	Kuljetus-, varastointi ja jakelukustannukset (vuokrat, sähkö, polttoaineet)	12 000,00
56	Toivon Puutarha RY	Kuljetus-, varastointi ja jakelukustannukset (vuokrat, sähkö, polttoaineet)	6 000,00
57	Tukikohta diakonia ry	Kuljetus-, varastointi ja jakelukustannukset (vuokrat, sähkö, polttoaineet)	10 000,00
58	Uloskutsutut ry, De Utkallade rf	Kuljetus-, varastointi ja jakelukustannukset (vuokrat, sähkö, polttoaineet)	6 000,00
59	Vaasan ruoka-apu ry/Mathjälp Vasa rf	Kuljetus-, varastointi ja jakelukustannukset (vuokrat, sähkö, polttoaineet)	25 000,00

60	Vanhamoision Yhteiskristillinen keskus ry	Kuljetus-, varastointi ja jakelukustannukset (vuokrat, sähkö, polttoaineet)	10 000,00
61	Vantaan Apuraide ry	Kuljetus-, varastointi ja jakelukustannukset (vuokrat, sähkö, polttoaineet)	7 000,00
62	Vantaan asunnottomien hyvinvoinnin tuki Vahti ry	Kuljetus-, varastointi ja jakelukustannukset (vuokrat, sähkö, polttoaineet)	7 000,00
63	ViaDia ry	Hankkeen koordinoitiin, palkkakustannuksiin (Viadia ry:n hankkeiden koordinoitiin)	10 000,00
	ViaDia ry	Kuljetus-, varastointi, jakelu- ja valmistuskustannuksiin	80 000,00
64	Viadia Asikkala ry	Kuljetus-, varastointi, jakelu- ja valmistuskustannuksiin	3 000,00
65	ViaDia Espoo ry	Kuljetus-, varastointi, jakelu- ja valmistuskustannuksiin	3 000,00
66	ViaDia Heinola ry	Kuljetus-, varastointi, jakelu- ja valmistuskustannuksiin	3 000,00
67	ViaDia Helsinki ry	Kuljetus-, varastointi, jakelu- ja valmistuskustannuksiin	3 000,00
68	ViaDia Hämeenlinna ry	Kuljetus-, varastointi, jakelu- ja valmistuskustannuksiin	3 000,00
69	ViaDia Härmänmaa ry	Kuljetus-, varastointi, jakelu- ja valmistuskustannuksiin	8 000,00
70	ViaDia Itä-Päijänne ry	Kuljetus-, varastointi, jakelu- ja valmistuskustannuksiin	3 000,00
71	ViaDia Joensuu ry	Kuljetus-, varastointi, jakelu- ja valmistuskustannuksiin	3 000,00
72	ViaDia Jyväskylä ry	Kuljetus-, varastointi, jakelu- ja valmistuskustannuksiin	3 000,00
73	ViaDia Järvenpää ry	Kuljetus-, varastointi, jakelu- ja valmistuskustannuksiin	3 000,00
74	ViaDia Kyrönmaa ry	Kuljetus-, varastointi, jakelu- ja valmistuskustannuksiin	3 000,00
75	ViaDia Lahti ry	Kuljetus-, varastointi, jakelu- ja valmistuskustannuksiin	3 000,00
76	ViaDia Lappeenranta ry	Kuljetus-, varastointi, jakelu- ja valmistuskustannuksiin	3 000,00
77	ViaDia Länsi-Uusimaa ry	Kuljetus-, varastointi, jakelu- ja valmistuskustannuksiin	3 000,00
78	ViaDia Mikkeli ry	Kuljetus-, varastointi, jakelu- ja valmistuskustannuksiin	3 000,00
79	ViaDia Outokumpu ry	Kuljetus-, varastointi, jakelu- ja valmistuskustannuksiin	3 000,00
80	ViaDia Pieksämäki ry	Kuljetus-, varastointi, jakelu- ja valmistuskustannuksiin	3 000,00
81	ViaDia Pirkanmaa ry	Kuljetus-, varastointi, jakelu- ja valmistuskustannuksiin	8 000,00
82	ViaDia Pohjois-Savo ry	Kuljetus-, varastointi, jakelu- ja valmistuskustannuksiin	10 000,00
83	ViaDia Raahe ry	Kuljetus-, varastointi, jakelu- ja valmistuskustannuksiin	3 000,00
84	ViaDia Saarijärvi ry	Kuljetus-, varastointi, jakelu- ja valmistuskustannuksiin	3 000,00
85	ViaDia Sastamala ry	Kuljetus-, varastointi, jakelu- ja valmistuskustannuksiin	3 000,00
86	ViaDia Savonlinna ry	Kuljetus-, varastointi, jakelu- ja valmistuskustannuksiin	3 000,00
87	ViaDia Seinäjoki ry	Kuljetus-, varastointi, jakelu- ja valmistuskustannuksiin	3 000,00
88	ViaDia Suolahti ry	Kuljetus-, varastointi, jakelu- ja valmistuskustannuksiin	3 000,00
89	ViaDia Turku ry	Kuljetus-, varastointi, jakelu- ja valmistuskustannuksiin	3 000,00
90	ViaDia Vaasa ry	Kuljetus-, varastointi, jakelu- ja valmistuskustannuksiin	3 000,00
91	ViaDia Viitasaari ry	Kuljetus-, varastointi, jakelu- ja valmistuskustannuksiin	3 000,00
92	ViaDia Uusikaupunki ry	Kuljetus-, varastointi, jakelu- ja valmistuskustannuksiin	3 000,00
93	Vänstugan i Ekenäs r.f.	Kuljetus-, varastointi ja jakelukustannukset (vuokrat, sähkö, polttoaineet)	8 000,00
			1 000 000,00

5. Avustuksella tavoitellut tulokset ja vaikutukset

Hanke tavoittaa arviolta 133 000 ruoka-avun tarvitsijaa, joille jaetaan noin 3 000 000 ruoka-annosta ja/tai ruokakassia. Tämän lisäksi ruoka-avun ympärille järjestettyyn yhteisölliseen toimintaan osallistuu noin 40 000 – 60 000 ihmistä. Ruoka-avustustoiminta tapahtuu järjestöjen yhteistyönä 165 paikkakunnalla 281 jakopisteestä, jotka ovat jakautuneet koko Suomen alueelle.

Järjestöjen yhteistoiminta luo yhteisiä käytäntöjä, joita voidaan koota, edelleen kehittää ja istuttaa sekä jatkokehittää valtakunnallisten järjestöjen kokoamassa hanketyöryhmässä sekä kehittämishankkeen ja valtakunnallisten toimijoiden omissa kehittämishankkeissa. Näitä vaikutuksia arvioidaan osana tämän hankkeen arviointi- ja raportointitoimintaa.

Samaria rf kerää järjestöiltä hankkeen aikana 1-2 kertaa arviointitietoa, käyttäen hyväksi Webropol-alustaa sekä teemahaastatteluja, joista kerätystä tiedosta työstetään Ruoka-avun arviointi- ja selvitysraportti. Ensimmäinen järjestökentän yhteinen arviointiraportti julkaistiin alkuvuonna 2018 (Ruoka-avun arviointiraportti 1/2018), toinen julkaistaan keväällä 2019. Myös alkavan hankkeen osalta laaditaan kattavat arviointiraportit, jotka arvioivat saadun avustuksen vaikutuksia ja tuloksia sekä tuottavat tietoa ruoka-aputyön kehittämisestä ja tulevaisuuden haasteista. (Ruoka-avun arviointiraportti 1/2020 sekä 1/2021). Raportit osaltaan luovat kenttään yhtenäisyyttä ja yhteisiä toimintatapoja sekä jakavat tietoa kokonaistilanteesta, myös alueellisesti ja paikallisesti. Samarian, ViaDian ja ADRA Finland säätiön koulutukset ovat osa hankkeen vaikutustoimintaa. Sininauhaliiton *Ruokajonosta osallisuuteen* -kehittämisosioon sisältyy omat arviointi- ja vaikutustavoitteet, jotka sisältävät tuloksena syntyneitä koulutusmateriaaleja, joita levitetään valtakunnallisesti osana hanketta.

Hankkeen vaikutuksesta osallistujien ruoka-aputyö kehittyi osallistavaksi ja verkostomaiseksi, mikä parantaa toimijoiden välisten verkostojen tehokkuutta. Lisäksi ristiriitoja voidaan hoitaa Kirkkopalvelujen yhteisövalmennuksen avulla sekä Kotimaisen avustustyön Liitto KOA ry:n tiedotustoiminnan avulla.

6. Hankkeen käytännön toteutus

Suunnittelutyöryhmä; Samarian, Sininauhaliiton, Kirkkopalvelut ry:n sekä Kotimaisen avustustyön Liitto KOA ry:n sekä ViaDia ry:n kesken luotiin suunnitelma hankkeen tarvitsemille kehittämis-, koulutus-, tiedotus- ja yhteisövalmennuskokonaisuuksille, jonka yhteydessä sovittiin myös valtakunnallisten kehittämishankkeiden suhde haettavaan valtakunnalliseen ruoka-apuhankkeeseen. Todettiin, että kehittämistoiminta on luontevaa kytkeä tähän hankkeeseen, kuitenkin niin, että päällekkäisten tapahtumien, kyselyjen sekä muiden paikallisia pieniä toimijoita rasittavien toimintojen käyttämisestä vältetään. Lisäksi sovittiin, että ketjumaisesti toimivat järjestöt, kuten ViaDia ry, huomioi yhteistoiminnan kautta heidän jäsenjärjestöilleen tulevat koulutukset, kutsut ja verkostotapaamiset, ensisijassa oman järjestelmänsä jo sovittujen tapahtumien yhteyteen.

Hanketta valmistelleet toimijat ovat laatineet yhdessä yleiskriteerit, joilla mukaan tulevia hankkeita on arvioitu tähän hakemukseen. Arviointikriteerien pääkohdat ovat olleet: 1. Alue- ja paikkakunta-kohtainen vertailu paikkakunnan sisällä sekä valtakunnallisesti alueiden ja paikkakuntien vertailu, 2. Samarian järjestämän sisäisen hakemuksen tiedustelemat ruoka-avustuksen järjestökohtaiset askaasmäärät, suhteessa toimintakertomukseen sekä haettuun avustukseen, 3. STM aiemmat linjaukset ja hakuilmoituksessa mainitut painotukset, 4. Palkkauskustannuksissa arvioitu hakeneen järjestön

muuta toimintaa, muiden palkattujen ja vapaaehtoisten määrä suhteessa hakemukseen ja toiminnan laajuuteen, 5. Arviointiryhmälle tuntemattomien hakijoiden kohdalla on tehty tarkempi taustaselvitys, 6. Alueellisen toiminnan kattavuus, pääperiaatteena että alueellista toimintaa voidaan kehittää vain jos alueella on kattava yhteistyöverkosto sitä toteuttamassa, 7. Arvioitu jokaisen hankehakemuksen kohdalta, vastataanko tällä hakemuksella tarpeeseen vai kehitetäänkö uutta tarvetta.

Samaria rf on avannut sähköisen hakulinkin niille järjestöille, jotka ovat halunneet mukaan hakukonaisuuteen. Hakemuksia tuli 93 yhteisöltä, yhdistykseltä tai säätiöltä. Hakemusten yhteenlaskettu hakusumma Samarian sisäisessä hakuprosessissa oli 1 865 913,00 euroa, joka oli huomattavasti suurempi, kuin haettava kokonaisavustus.

Hakukriteereillä saatiin tehtyä 13.3.2019 mennessä 93 järjestön hakemusten arviointi sekä neuvoteltu muutoksista toimijoiden kanssa 14.3.2019. Yksi hankehakemus hylättiin kokonaan, koska se on ollut suurehko investointihanke ja se on tullut toimijalta, jonka raportointi aiemmista hankkeista on puutteellista. Investointihanketta on peilattu arviointikriteerien mukaisesti aiempiin STM päätöksiin sekä muutospäätöksiin, joita Samarialla on käytettävissä kahden edellisen STM ruoka-apuhankkeen ajalta. Hakukriteereillä olemme pyytäneet hakijaa korjaamaan hakemustaan yhden alueellisen hankkeen osalta suoran ruoka-avun hankkeeksi sekä jättämään huomiotta toisen toimijan kehittämistä koskeva osa ja ottaneet hakemuksiin mukaan vain suoraan ruoka-aputoimintaan liittyvä osa. Prosessin aikana on oltu yhteydessä moniin hakijoihin sekä muihin alueellisiin toimijoihin, jotta tarve on voitu löytää hakemuksen määrälle ja toiminnolle.

Hyväksytyt hakukokonaisuus, STM rahoituspäätöksen jälkeen toteutetaan 1.10.2019 alkaen, mikäli hanke saa hyväksytyt rahoituspäätöksen, laatimalla mukana olevien järjestöjen kanssa siirtosopimus, jonka edellytykset nousevat STM:n siirtosopimusmallista, mutta siihen lisätään myös valtakunnallisen hakukokonaisuuden arviointia tekevien ja kehittävien järjestöjen kanssa yhdessä sovittuja reunaehtoja, jotka edistävät järjestöjen yhteistoimintaa sekä toisten järjestöjen että valtakunnallisten toimijoiden kanssa. Siirtosopimuksen allekirjoittaneille järjestöille pidetään Samarian ja ViaDia ry:n toimesta hanketaloutta ja järjestön hallintoa koskeva koulutus sekä anotaan ennakkomaksu järjestöjen käyttöön.

Toiminnan seuranta ja valvontaa toteutetaan Samarian, ViaDia ry:n sekä Kotimaisen avustustyön Liitto KOA ry:n yhteistyönä sovitusti. Päävastuun kantaa Samaria rf. Valvontaa tukee säännöllinen yhteydenpito ja viestintä, jota varten Samaria on parantanut teknisiä valmiuksia erilaisten sähköisten alustojen käyttämisessä. Hankevalvonnan tilintarkastuksellinen päävastuu on Samaria rf:n käyttämällä tilintarkastusyhteisö Oy Audit Green & Backman Ab:llä, joka laatii ohjeet paikallisille toiminnantarkastajille sekä tilintarkastajille ja tiedottaa mukana olevia järjestöjä niistä kirjanpiloteknisistä tarpeista, joita sillä on esittää hankkeen ajalle.

Hankkeen kehittämistyöryhmä, joka koostuu mukana olevista valtakunnallisista järjestöistä, kokoontuu hankkeen aikana säännöllisesti ja luo yhteisen toiminnan kehittämiseen tähtäviä toimenpiteitä, malleja ja suosituksia.

Hanke päättyy 31.12.2020, jonka jälkeen syntyneitä kustannuksia ei hyväksytä. Mikäli hankkeessa ei ilmene mitään poikkeuksellista, se pyritään rajaamaan suunniteltuun toimintakauteen, eikä avustuksen käyttöajan pidennystä hyödynnetä kuin erityistilanteissa, joista ollaan yhteydessä ministeriöön.

Hankkeen loppuraportti sekä kaikkien mukana olleiden järjestöjen kirjanpito- ja tilintarkastus sekä projektien yksityiskohtaiset talous- ja seurantatiedot kerätään Samarian toimesta 30.4.2021 mennessä, ja Samaria toimittaa ne yhdessä arviointiraportin kanssa ministeriöön viimeistään 31.5.2021.

7. Hankesuunnitelman laadinta ja taustaorganisaatiot

PÄÄKOORDINAATTORI

Samaria rf

Y-tunnus 0130415-3

Asentajantie 12

06150 Porvoo

puh. 010 2313 700

samaria-center@samaria.fi

Toiminnanjohtaja Ismo Valkoniemi, puh. 040 741 5577, ismo.valkoniemi@samaria.fi

Taluspäällikkö Maarit Eskola puh. 050 353 7756, maarit.eskola@samaria.fi

Kotimaisen avustustyön Liitto KOA ry

Toimintakoordinaattori Nina Havia, puh. 0400 497 526, nina.havia@ruoka-apuliitto.fi

Sininauhaliitto ry

Toiminnanjohtaja Teemu Tiensuu, puh. 040 5520 495, teemu.tiensuu@sininauha.fi

Kirkkopalvelut ry

Varainhankinnan suunnittelija Eija Kilgast, puh. 040 6602 964, eija.kilgast@kirkkopalvelut.fi

Yhteistyössä koordinoinnin ja koulutusten suunnittelussa mukana ollut lisäksi:

ViaDia ry

Toiminnanjohtaja Kristian Vilkmán, puh. 0400 499 999, Kristian.vilkman@viadia.fi